

PROCEDURA POSTĘPOWANIA W SYTUACJI ZAGROŻENIA / ATAKU TERRORYSTYCZNEGO DLA SZKOŁY PODSTAWOWEJ IM. ŚW. KRÓLOWEJ JADWIGI W HERMANOWEJ

Celem procedury jest zapewnienie maksymalnego bezpieczeństwa uczniów, nauczycieli oraz pracowników szkoły w przypadku zaistnienia bezpośredniego zagrożenia atakiem terrorystycznym lub zaistnienia takiego ataku, w tym wtargnięcia napastników na teren szkoły, podłożenia ładunku wybuchowego (niebezpiecznego). Procedura określa sposób natychmiastowego reagowania, minimalizowania ryzyka oraz współpracy z odpowiednimi służbami ratowniczymi i organami administracji publicznej. Procedura obowiązuje:

- wszystkich uczniów szkoły,
- wszystkich nauczycieli i wychowawców,
- pracowników administracji i obsługi szkoły,
- dyrektora szkoły i jego zastępców;
- rodziców i innych osób znajdujących się na terenie obiektu podczas ataku / zagrożenia.

1. Zasady ogólne

- 1) Szkoła tworzy i aktualizuje plan awaryjny co najmniej raz w roku oraz po otrzymaniu dodatkowych wytycznych, zarządzeń i innych aktów prawnych.
- 2) Prowadzone są regularne ćwiczenia oraz szkolenia personelu placówki, w tym przy udziale funkcjonariuszy Policji i/lub innych specjalistów.
- 3) Dyrektor oraz minimum jedna wyznaczona osoba posiadają aktualną listę kontaktów awaryjnych (Policja, rodzice/opiekunowie, Urząd Miejski w Tyczynie).
- 4) Problematyka terroryzmu oraz procedura powinny być omawiane na spotkaniach pracowników szkoły minimum raz w roku.
- 5) Należy systematycznie zapoznawać uczniów z tematyką terroryzmu, ze szczególnym zwróceniem uwagi na postrzeganie zachowań nietypowych lub elementów nietypowych na terenie szkoły. Uczniom nie przedstawia się szczegółów procedury reagowania.
- 6) Zagrożenia terroryzmem należy również omawiać podczas spotkań z rodzicami. Rodzicom nie przedstawia się szczegółów procedury reagowania.

2. Role i odpowiedzialności

- 1) Dyrektor szkoły
podejmuje decyzje operacyjne; aktywuje procedury; kontaktuje się ze służbami (Policja);
informuje organ prowadzący;
koordynuje działania na terenie placówki.
- 2) Nauczyciele wychowawcy
odpowiadają za uczniów swojej klasy (szybkie zebranie listy, sprawdzenie obecności, doprowadzenie uczniów do wyznaczonego miejsca schronienia/ewakuacji, blokada drzwi, utrzymanie porządku).
- 3) Personel administracyjny
włącza powiadamianie (system alarmowy), przygotowuje dokumentację (listy obecności).

- 4) Higienistka
udziela pierwszej pomocy, ocenia obrażenia, współpracuje ze służbami medycznymi.
- 5) Konserwator/sprzątaczką
sprawdza drogi ewakuacyjne, zabezpiecza obiekty techniczne -jeśli to możliwe- bez narażania zdrowia, pomaga przy ewakuacji osób z ograniczoną mobilnością.
- 6) Osoba odpowiedzialna za łączność (sekretariat)
kontaktuje się ze służbami, wysyła oficjalne komunikaty (tylko, kiedy sytuacja daje taką możliwość) .

3. W kontekście zagrożenia terrorystycznego zainteresowania i uwagi wymagają:

- rzucające się w oczy nietypowe zachowania osób, szczególnie nieznanym;
- pozostawione bez opieki przedmioty typu: teczki, paczki, pakunki itp.;
- osoby ubrane nietypowo do występującej pory roku w pobliżu lub na terenie placówki;
- samochody, a w szczególności furgonetki / busy pozostawione w nietypowym miejscu;
- informacje z zaufanych źródeł (RCB, Policja, UM w Tyczynie) o wzroście zagrożenia.

Podstawową cechą terroryzmu jest to, iż **nie ma wyraźnych znaków ostrzegawczych o możliwości wystąpienia zamachu** lub są one trudno dostrzegalne. Dlatego szczególnie ważne w profilaktyce jest zwracanie uwagi na to, co dzieje się w najbliższym otoczeniu oraz na terenie szkoły.

Pracownik placówki, uczeń lub inna osoba będąca na jej terenie, która zauważyła podejrzenie zachowujące się osoby lub przedmioty pozostawione bez opieki oraz przypuszcza, że może to być próba ataku terrorystycznego, natychmiast informuje o tym fakcie dyrektora / nauczyciela / sekretariat lub pierwszego napotkanego pracownika placówki.

Alarmuj w każdym przypadku zauważenia broni lub innego niebezpiecznego narzędzia!

4. **Procedura postępowania w czasie zagrożenia terrorystycznego – zagrożenia i alarmu bombowego.**

- 1) Do czasu przybycia Policji akcją kieruje Dyrektor lub osoba przez niego wyznaczona.
- 2) Po przybyciu na miejsce incydentu bombowego Policji ona przejmuje kierowanie akcją.
- 3) Należy bezwzględnie wykonywać polecenia funkcjonariuszy policji.
- 4) Przy braku informacji o konkretnym miejscu podłożenia „bomby”, użytkownicy pomieszczeń służbowych powinni sprawdzić swoje miejsce pracy i jego bezpośrednie otoczenie, pod kątem obecności przedmiotów nieznanego pochodzenia.
- 5) Pomieszczenie ogólnodostępne (korytarze, klatki schodowe, toalety) oraz najbliższe otoczenie zewnętrzne obiektu, sprawdzają wyznaczone osoby.
- 6) Podejrzanych przedmiotów nie wolno dotykać! O ich lokalizacji należy powiadomić Dyrektora.

- 7) Po ogłoszeniu ewakuacji, należy zachować spokój i opanowanie, pozwoli to sprawnie i bezpiecznie opuścić zagrożony rejon zabierając rzeczy osobiste (plecaki, torebki, siatki, itp.).
- 8) Identyfikacją i rozpoznawaniem zlokalizowanego ładunku wybuchowego oraz jego neutralizacją zajmują się uprawnione i wyspecjalizowane jednostki i komórki organizacyjne Policji.
- 9) Podczas działań związanych z neutralizacją „bomby” należy stosować się do poleceń Policji.
- 10) Ciekawość może być niebezpieczna. Należy jak najszybciej oddalić się z miejsca zagrożonego wybuchem. Po drodze należy informować o zagrożeniu jak największe grono osób, będących w strefie zagrożonej lub kierujących się w jej stronę.

5. Procedura postępowania w razie wykrycia/znalezienia „bomby” (podejrzanego przedmiotu)

W razie wykrycia/znalezienia podejrzanego przedmiotu („bomby”) należy wykonać następujące czynności:

- 1) nie należy dotykać podejrzanego przedmiotu;

Ważne: Jeśli osoba widzi „bombę” to oznacza, że jest w polu jej rażenia.

- 2) powiadomić Dyrektora oczekiwać na dalsze dyspozycje;
- 3) w miarę możliwości podjąć próbę ograniczenia dostępu do rejonu zagrożenia osobom postronnym – przy czym bezwzględnie nie narażając siebie i innych na niebezpieczeństwo;

Dyrektor lub osoba przez niego wyznaczona.

- 1) powiadamia Policję;
- 2) powiadamia o zagrożeniu osoby przebywające na terenie obiektu, w sposób nie wywołujący paniki;
- 3) w razie potrzeby zarządza ewakuację zgodnie z obowiązującą w obiekcie instrukcją.

Ważne: osoby trzeba poinformować o potrzebie zabrania ze sobą rzeczy osobistych – plecaków, reklamówek itp.

- 4) poleca właściwemu pracownikowi wyłączenie dopływu gazu i prądu;
- 5) pozostawia otwarte w pomieszczeniach okna i drzwi;
- 6) w miarę możliwości usuwa z otoczenia wszystkie materiały łatwopalne;
- 7) nakazuje nie używać w pobliżu podejrzanego ładunku urządzeń radiowych (radiotelefonów, telefonów komórkowych);
- 8) po przybyciu właściwych służb bezwzględnie stosuje się do ich zaleceń

Po wybuchu bomby należy:

- 1) ocenić sytuację pod kątem ilości osób poszkodowanych i upewnić się, jakiego rodzaju zagrożenia spowodował wybuch;
- 2) zadzwonić pod numer alarmowy 112 oraz powiadomić Dyrektora,
- 3) udzielić pierwszej pomocy najbardziej potrzebującym;
- 4) sprawdzić bezpieczeństwo dróg i rejonów ewakuacyjnych, a następnie ewakuować się zgodnie z obowiązującą w obiekcie instrukcją;

- 5) w przypadku, gdy wybuch spowodował inne zagrożenie, podjąć działania odpowiednie do sytuacji,
- 6) po przybyciu właściwych służb, bezwzględnie stosować się do ich zaleceń.

6. Procedura postępowania w razie wtargnięcia napastników do obiektu szkoły.

W przypadku wtargnięcia napastników na teren obiektu placówki należy:

- 1) poddać się woli napastników i wykonywać ściśle ich polecenia;
- 2) starać się zwrócić uwagę napastników na fakt, że mają do czynienia z dziećmi. Zwracać się do uczniów i innych osób w naszym otoczeniu po imieniu, zwiększając szansę ich przetrwania;
- 3) pytać zawsze o pozwolenie, np. gdy chce się zwrócić do uczniów z jakimś poleceniem;
- 4) zapamiętać szczegóły dotyczące porywaczy i otoczenia – informacje te mogą okazać się cenne dla służb ratowniczych;
- 5) starać się uspokoić osoby w naszym otoczeniu – zapanować, w miarę możliwości, nad własnymi emocjami;
- 6) dopóki nie zostanie wydane polecenie wyjścia:
 - a) nie pozwolić innym osobom wychodzić z pomieszczenia oraz wyglądać przez drzwi i okna,
 - b) nakazać położyć się na podłodze,
- 7) w chwili podjęcia działań zmierzających do uwolnienia, należy wykonywać polecenia służb (grupy kontr-terrorystycznej).

Ważne: Trzeba być przygotowanym na surowe traktowanie przez Policję. Dopóki osoba nie zostanie zidentyfikowana, jest dla Policji potencjalnym terrorystą.

Po usłyszeniu alarmu (jeżeli jest możliwa ewakuacja):

Ewakuuj dzieci z zagrożonego rejonu drogą ewakuacji niewidoczną przez okna, poza rejon zagrożenia tylko w przypadku bezpośredniej bliskości wyjścia, z dala od źródła zagrożenia. Poruszaj się szybko, z dala od okien budynku.

Jeżeli po usłyszeniu sygnału bezpieczna ewakuacja nie jest możliwa:

- zamknij drzwi,
- zastaw drzwi ciężkim meblem, ławkami wyłącz wszystkie światła, wyłącz/wycisz wszystkie urządzenia elektroniczne,
- połóż się na podłodze z dala od drzwi i okien, zachowaj ciszę,
- jeżeli jest to możliwe udzielaj pierwszej pomocy poszkodowanym,
- nie otwieraj nikomu drzwi - służby ratownicze zrobią to same.

Po przybyciu na miejsce służb ratowniczych, jeżeli to możliwe, należy przekazać dodatkowe informacje, tj.:

- ile osób opuściło budynek,
- ile osób zostało w budynku i na jakich poziomach,
- pokazać plany budynku i drogi ewakuacji,
- gdzie ostatnio był widziany agresor, czym przyjechał lub skąd przyszedł napastnik.

7. Procedura postępowania w przypadku użycia broni palnej na terenie obiektu szkoły

W sytuacji bezpośredniego kontaktu z napastnikiem należy:

- 1) nakazać uczniom położyć się na podłodze (o ile napastnik nie wyda innych poleceń);
- 2) starać się uspokoić uczniów;
- 3) dopilnować, aby nie odwracały się tyłem do napastników w przypadku polecenia przemieszczania się;
- 4) jeżeli terroryści wydają polecenia, dopilnować, aby wykonywano je spokojnie – gwałtowny ruch może zwiększyć agresję napastników;
- 5) o ile to możliwe zadzwonić pod numer alarmowy 112.

Po opanowaniu sytuacji:

- 1) upewnić się o liczbie osób poszkodowanych i sprawdzić, czy strzały z broni palnej nie spowodowały innego zagrożenia (np. pożaru);
- 2) zadzwonić lub wyznaczyć osobę, która zadzwoni pod jeden z numerów alarmowych;
- 3) udzielić pierwszej pomocy najbardziej potrzebującym;
- 4) w przypadku, gdy ostrzał spowodował inne zagrożenie, podjąć odpowiednie do sytuacji działania;
- 5) zapewnić osobom uczestniczącym w zdarzeniu pomoc psychologiczną.

8. Postępowanie w sytuacji otrzymania informacji o podłożeniu ładunku wybuchowego

- 1) Jeżeli jest to informacja telefoniczna, należy:
 - a) słuchać uważnie i starać się zapamiętać jak najwięcej informacji;
 - b) jeżeli istnieje taka możliwość, nagrać rozmowę – jeśli nie – spróbować zapisywać informacje;
 - c) zwrócić uwagę na szczegóły dotyczące głosu i nawyków mówiącego oraz wszelkie dźwięki w tle;
 - d) nie odkładać jako pierwszy słuchawki,
 - e) jeżeli telefon posiada funkcję identyfikacji numeru dzwoniącego, zapisać ten numer.
 - f) jeżeli jest to wiadomość pisemna, zabezpieczyć ją tak, aby nikt jej nie dotykał, zostanie przekazana Policji.
 - g) po zakończeniu rozmowy należy niezwłocznie powiadomić **Dyrektora**. Informacji takiej nie należy przekazywać niepowołanym osobom, gdyż jej niekontrolowane rozpowszechnienie może doprowadzić do paniki, i w konsekwencji utrudnić przeprowadzenie sprawnej ewakuacji osób z zagrożonego miejsca.
- 2) Dyrektor lub osoba przez niego wyznaczona:
 - a) powiadamia Policję;
 - b) powiadamia osoby przebywające na terenie obiektu, w sposób nie wywołujący paniki;
 - c) w razie potrzeby zarządza ewakuację zgodnie z obowiązującą w obiekcie instrukcją.

Ważne: osoby trzeba poinformować o potrzebie zabrania ze sobą rzeczy osobistych – plecaków, reklamówek itp.

- d) poleca właściwemu pracownikowi wyłączenie dopływu gazu i prądu.

Ważne: W przypadku odnalezienia podejrzanego przedmiotu **nie należy go dotykać** ani otwierać oraz w miarę możliwości ograniczyć dostęp do niego osobom postronnym.

- e) po przybyciu właściwych służb należy bezwzględnie stosować się do ich zaleceń.

ZAGROŻENIE TERRORYSTYCZNE - ALARM BOMBOWY

NA CO ZWRÓCIĆ UWAGĘ

- nie dotykaj przedmiotów pozostawionych bez opieki
- nietypowe zachowania osób
- pojazdy zaparkowane w nietypowych miejscach
- anonimowe przesyłki

JAK REAGOWAĆ

- jak najszybciej oddal się ze strefy zagrożenia
- o swoich podejrzeniach powiadom służby
- stosuj się do poleceń służb
- zachowaj spokój

112

rcb.gov.pl @RCB_RP @rzadowecentrumbezpieczenstwa @rcbgovpl RCB | Rządowe Centrum Bezpieczeństwa

Po zakończeniu akcji ratunkowej / ewakuacyjnej **zawsze należy:**

- 1) sprawdzić obecność dzieci celem upewnienia się, czy wszyscy opuścili budynek,
- 2) o braku któregośkolwiek dziecka poinformować osobę kierującą akcją lub Policję,
- 3) nie pozwalać żadnemu z dzieci samodzielnie wracać do domu,
- 4) prowadzić ewidencję dzieci odbieranych przez rodziców/ opiekunów/ osoby upoważnione.

9. Procedura kontaktowania się z mediami w sytuacjach kryzysowych

Sytuacja kryzysowa jest skrajnym odejściem od normy, jest sensacją, którą to media są bardzo zainteresowane. Nie można ich lekceważyć, bo mają duży zasięg i dużą oglądalność. Fałszywy bądź wypaczony obraz sytuacji może zaszkodzić nie tylko szkole/placówce jako instytucji, ale też samym uczniom i personelowi.

- 1) Dyrektor sam kontaktuje się z mediami lub wyznacza osobę do kontaktu z mediami.
- 2) Nikt, poza wskazaną osobą, z członków rady pedagogicznej ani z pracowników szkoły nie udziela wywiadów.
- 3) Osoba kontaktująca się z mediami stosuje się do następujących wskazówek:
 - a) Mówi pierwsza o złych wiadomościach.
 - b) jest absolutnie pewna faktów i stwierdzeń, które podaje.
 - c) Bezwzględnie zachowuje spójność przekazu, logikę i konsekwencję.
 - d) Nie upublicznia informacji dotyczących bezpieczeństwa, objętych tajemnicą.

- e) Nie snuje spekulacji, podejrzeń i nie stawia hipotez.
- f) Reaguje błyskawicznie i zdecydowanie na plotki dementując je i wykazując ich fałsz, szkodliwość lub wręcz głupotę.
- g) Nie ujawnia nazwisk ewentualnych poszkodowanych / ofiar zanim nie dowie się o tym rodzina.
- h) Zawsze wyraża troskę z powodu strat, cierpień, ofiar, zniszczeń, nawet gdyby były nieuniknione i najbardziej uzasadnione.

Powiadamianie służb w przypadku zdarzenia o charakterze terrorystycznym

Jeżeli jesteś bezpieczny i masz taką możliwość - bezzwłocznie zadzwoń na numer alarmowy 112 lub skorzystaj z aplikacji Alarm 112

1. Poinformuj o dokładnym miejscu zdarzenia

2. Przekaż informacje o charakterze zagrożenia

3. Opisz sprawców (liczbę napastników, ich wygląd, typ używanej broni itp.)

4. Udziel informacji o poszkodowanych lub potencjalnych zakładnikach

5. Wskaż najdogodniejszy sposób dojazdu do miejsca zdarzenia

6. Słuchaj instrukcji i odpowiadaj na pytania operatora numerów alarmowych

Ministerstwo
Spraw Wewnętrznych
i Administracji

Centrum Prewencji Terrorystycznej ABW
Terrorism Prevention Centre of Excellence
www.spcpe.gov.pl